

รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบสนับสนุนการสร้างความรู้
และวิจัยการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ครั้งที่ 2/2565
วันจันทร์ที่ 1 สิงหาคม 2565 เวลา 13.30 – 16.30 น.

ณ ห้องประชุมกองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

คณะอนุกรรมการที่เข้าร่วมประชุม

1. นางทับทิม ศรีวิไล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
2. นายวัชรินทร์ แสงสัมฤทธิ์ผล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการที่เข้าร่วมประชุมผ่านระบบ Conference

1. นายวิชัย เกษมทรัพย์	ประธานอนุกรรมการ
2. นางสาวสิริพร ศศิเมณฑลกุล	อนุกรรมการ
3. นางชุติมา ชลายนเดชะ	อนุกรรมการ
4. นางกุลทัต หงส์ชยางกูร	อนุกรรมการ
5. นางสาวศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์	อนุกรรมการ
6. นางสาวสุจิตรา ดาวเรือง	อนุกรรมการ
7. นางสาวชัชฎาพร พิทักษ์เสถียรกุล	อนุกรรมการ
8. นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา	อนุกรรมการและเลขานุการ

คณะอนุกรรมการที่ไม่สามารถเข้าร่วมการประชุมได้

1. นายสนธยา สีละมาต	อนุกรรมการ
2. นางสาวอารีกุล อมรศรีวัฒนกุล	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักวิถีชีวิตสุขภาวะ	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกองนโยบายและแผนการวิจัย	อนุกรรมการ

ผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นางสาวรุ่งรัตน์ พลະไกร	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี
2. นางสาวอารีรัตน์ บุตรษาแก้ว	กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย

เริ่มประชุม เวลา 13.30 น.

ประธานกล่าวเปิดประชุม และดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมดังต่อไปนี้

วาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

ไม่มี

วาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ และวิจัยการส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ครั้งที่ 1/2565

นายวัชรินทร์ แสงสัมฤทธิ์ผล อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ นำเสนอรายงานการประชุมครั้งที่ 1/2565 เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2565 ให้ที่ประชุมรับรอง และที่ประชุมแจ้งให้แก้ไขรายงานการประชุม ในหน้าที่ 6 ดังนี้

- 1) แก้ไขชื่ออนุกรรมการฯ จากเดิม นางกัลกัต หงส์ชยางกูร แก้ไขเป็น “นางกุลกัต หงส์ชยางกูร”
- 2) เพิ่มขยายความบรรทัดก่อนสุดท้ายเป็น “แต่จะขอเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือแนวทางการพัฒนางานวิจัย ทั้ง 2 เรื่องที่เกิดขึ้นจากที่ประชุม และมีอนุกรรมการได้ให้ข้อเสนอพิจารณา ดังนี้”

มติที่ประชุม รับทราบและรับรองรายงานการประชุม

วาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 ผลการสังเคราะห์ระบบสนับสนุนทุนวิจัย

นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา อนุกรรมการและเลขานุการ นำเสนอผลการสังเคราะห์ระบบสนับสนุนทุนวิจัย เพื่อผลักดันเรื่องกิจกรรมทางกายให้เป็นประเด็นสำคัญในการขอรับทุนวิจัยระดับประเทศจากหน่วยงานและแหล่งทุนวิจัยต่างๆ โดยศึกษาจาก 2 กระบวนการ ประกอบด้วยกระบวนการแรกเป็นการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของแผนการสนับสนุนวิจัยระดับประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระบวนการที่สองเป็นการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์ผู้บริหารจากหน่วยงานที่เป็นแหล่งทุนต่างๆ ผลการสังเคราะห์ พบประเด็นหลักๆ 3 เรื่อง ดังนี้

1) โอกาสในการผลักดันให้กิจกรรมทางกายเข้าเป็นวาระสำคัญของแหล่งทุนวิจัยมีความเป็นไปได้ และมีหลายช่องทางที่จะทำให้เกิดบทบาทและขอบเขตที่ชัดเจน

2) มีความต้องการองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางกายจากหน่วยงานที่เป็นแหล่งทุนระดับชาติ แต่ขึ้นอยู่กับ การเชื่อมโยงประเด็นกิจกรรมทางกายเข้าไปกับมิติต่างๆ

3) มีนักวิจัยจำนวนไม่น้อยที่สนใจประเด็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางกายเป็นหัวข้อทำวิจัย โดย นางสาวรุ่งรัตน์ พลະไกร จะนำเสนอต่อไป

ถ้าพิจารณาจากระดับความพร้อมของเทคโนโลยีสู่อุตสาหกรรม (Technology Readiness Level : TRL) แหล่งสนับสนุนทุนวิจัยจะใช้ TRL เป็นเครื่องมือเพื่อจัดระดับหน่วยงานที่จะให้ทุนสนับสนุนกับงานวิจัยในแต่ละ TRL ดังนั้นเมื่อนำระดับ TRL มาจับคู่กับแหล่งทุนหลักๆ จะเห็นได้ว่า หากเป็นงานวิจัยระดับพื้นฐาน (Basic Research) จะถูกจัดให้อยู่ใน TRL ระดับ 1-3 โดยมีแหล่งสนับสนุนทุนคือหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.) ส่วน TRL ระดับ 1-5 มีสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นแหล่งสนับสนุนทุนวิจัย และมีบางส่วนที่หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เป็นแหล่งสนับสนุนทุน แต่จะเน้นไปที่งานวิจัยเชิงพื้นที่ ส่วน TRL ระดับสูงๆ ขึ้นไป เช่น งานวิจัยที่ใช้โมเดลขนาดใหญ่ขยายไปสู่ระดับประชากรในระดับสังคม ซึ่งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) จะเป็นแหล่งสนับสนุนทุนวิจัย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดกลุ่ม output หรือประเภทของงานวิจัยในเครือข่ายงานวิจัยของเราให้ชัดเจนเพื่อไปสัมพันธ์กับแหล่งทุนวิจัยต่างๆ ดังกล่าวที่มีขอบเขตในการกำหนดทุนสนับสนุนงานวิจัยอย่างชัดเจน

เมื่อพิจารณาจากกรอบโครงสร้างระบบการสนับสนุนทุนวิจัย พบว่า การสนับสนุนทุนวิจัยในประเทศไทยจะใช้นโยบายและยุทธศาสตร์จากแผน ววน. เป็นหลัก มีสถานนโยบายฯ เป็นหน่วยงานพิจารณากรอบแนวทางเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มีคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กสว.) เป็นผู้จัดสรรและวางกรอบงบประมาณตามมติของสภานโยบายฯ โดยสามารถแบ่งแหล่งทุนสนับสนุนได้ 2 ประเภท ได้แก่ ทุนสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Fund : SF) และทุนสนับสนุนงานพื้นฐาน (Fundamental Fund : FF) โดยเมื่อศึกษาตามกรอบโครงสร้างนี้ พบว่า คล้ายกับประเด็นเดิมที่ได้เคยมีการปรึกษาหารือ คือ คำว่า “กิจกรรมทางกาย” ไม่ปรากฏในแผนของ ววน. จะมีอยู่บ้างคือคำว่า “การออกกำลังกาย” ซึ่งพบน้อยมาก แต่เมื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารแหล่งทุนและสนทนากลุ่มกับผู้ที่เกี่ยวข้อง พบว่า แม้จะไม่มีคำว่ากิจกรรมทางกายอยู่ แต่นักวิจัยสามารถเชื่อมโยงประเด็นต่างๆ เพื่อให้เกิดเป็นทุนวิจัยขึ้นมาได้ เนื่องจากเป็นแผนระยะยาว 20 ปีที่ถูกจัดทำไว้แล้ว ดังนั้นโอกาสที่จะไปเพิ่มเติมคำเหล่านี้ในกรอบงบประมาณการให้ทุนวิจัยน่าจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในระยะเวลานี้ จึงต้องเน้นกระบวนการทำงานในกรอบเดิม

เมื่อศึกษาจุดเชื่อมโยงต่อการขอรับสนับสนุนทุนวิจัย พบว่า ทุนสนับสนุนงานเชิงกลยุทธ์ (Strategic Fund : SF) ในประเทศไทยมีหน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม (Program Management Unit : PMU) ทั้งในและนอกกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ทั้งหมด 7 หน่วยงาน ได้แก่

- 1) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- 2) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (สนช.)
- 3) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนากำลังคน และทุนด้านการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (บพค.)
- 4) หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (บพข.)
- 5) หน่วยบริหารและจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.)
- 6) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
- 7) สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.)

โดยทั้ง 7 หน่วยงานนี้มีความจำเพาะในการบริหารจัดการงบประมาณและทุนวิจัยที่แตกต่างกัน แต่ประเด็นด้านกิจกรรมทางกายสามารถเชื่อมโยงและขอทุนสนับสนุนจาก 7 หน่วยงานนี้ได้ทั้งสิ้น เช่น ประเด็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมทางกาย อาจขอสนับสนุนผ่านทาง บพท. ได้ ถ้ามีการดำเนินงานในระดับพื้นที่ หรือประเด็นผู้สูงอายุที่ วช. ให้ความสนใจในตอนี้ แต่นักวิจัยของเราจะต้องทราบและมีศักยภาพในการเชื่อมโยงให้เห็นว่าประเด็นกิจกรรมทางกายจะไปช่วยส่งเสริมหรือขับเคลื่อนในเรื่องที่หน่วยงานเหล่านี้ให้ความสนใจได้อย่างไร

ในขณะที่ทุนสนับสนุนงานพื้นฐาน (FF) จะขอผ่านสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ ซึ่งเข้าใจว่ากรมอนามัยเป็นหนึ่งใน 74 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ แต่งบประมาณที่ได้มาจะสนับสนุนไปที่ส่วนกลาง เมื่อจัดสรรมาสู่เรื่องกิจกรรมทางกายแล้ว อาจถูกแบ่งทอนไปยังเรื่องอื่นด้วย ส่งผลให้งบประมาณในการสนับสนุนประเด็นกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ

จะเห็นได้ว่าแหล่งทุนในปัจจุบันมีขอบเขตในการสนับสนุนทุนวิจัยที่ชัดเจน และมีความเป็นไปได้ที่จะเชื่อมโยงประเด็นด้านกิจกรรมทางกายเข้าไปกับหน่วยงานแหล่งทุนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น PMU หรือหน่วยงานเฉพาะกิจทั้ง 74 หน่วย หรืออีกทางเลือกคือจัดตั้งเป็น PMU ขึ้นใหม่หรือจัดตั้งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะเพิ่มเป็นหน่วยงานที่ 75 ขึ้นมา ตามแผนการส่งเสริมกิจกรรมทางกายระดับชาติ เพื่อขอรับทุนวิจัยมาบริหารจัดการ โดยมีเครือข่ายนักวิจัยต่างๆ เป็นผู้มาขอรับทุนจากเราต่อไป

กล่าวโดยสรุปคือ โอกาสในการขับเคลื่อนงานด้าน R&D ตามแผนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ได้แก่

1) ผลักดันให้เกิดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนในด้านการจัดการทุนวิจัยและองค์ความรู้ โดยสามารถผลักดันให้คณะกรรมการมีหน้าที่ในการรับทุนวิจัยจาก สกสว. ไม่ว่าจะ เป็น PMU หรือ หน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ แต่ต้องปรึกษาหารือว่าจะขับเคลื่อนไปในทิศทางใด

2) ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาศักยภาพ (Capacity building) ของเครือข่ายนักวิจัยด้านกิจกรรมทางกาย เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมโยงโจทย์วิจัยเข้ากับแหล่งทุนต่างๆ ให้มากขึ้น

3) สนับสนุนให้มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายนักวิจัยด้านกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้สร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

3.2 ผลการจัดประชุมวิชาการเครือข่ายนักวิชาการและนักวิจัยด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย ด้วยระบบออนไลน์

นางสาวรุ่งรัตน์ พลະไกร ได้นำเสนอผลการจัดประชุมวิชาการเครือข่ายนักวิชาการและนักวิจัยด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2565 ด้วยการประชุมรูปแบบออนไลน์ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย นักวิชาการ/นักวิจัยจำนวน 66 คน มีวัตถุประสงค์ในการจัดประชุม ดังนี้

- 1) เพื่อประชาสัมพันธ์นโยบาย แนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายของประเทศไทย
- 2) เพื่อสร้างเครือข่ายนักวิชาการ/นักวิจัย ด้านกิจกรรมทางกายของประเทศไทย
- 3) เชื่อมกลไกการพัฒนางานการวิจัยด้านกิจกรรมทางกายกับแหล่งสนับสนุนทุนในระดับประเทศ
- 4) เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนที่เหมาะสมกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายของประเทศไทย

การจัดประชุมในครั้งนี้ได้รับเกียรติจาก นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนา ยิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมอนามัย บรรยายพิเศษเรื่อง “ทิศทางนโยบายการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในประเทศไทย” และนายวิรัช เกษมทรัพย์ ประธานอนุกรรมการ นำเสนอผลการสังเคราะห์ระบบสนับสนุนแหล่งทุนวิจัยในประเทศไทย หลังจากนั้นได้มีการเสวนาทิศทางการสนับสนุนทุนวิจัยในระดับประเทศ โดยอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากแหล่งทุนต่างๆ เพื่อให้ นักวิจัยรับทราบแนวทางที่ชัดเจนในการขอรับทุนด้านกิจกรรมทางกายจากแหล่งทุนโดยตรง จากนั้น ได้มีการระดมสมองเพื่อค้นหาโจทย์วิจัยที่จะช่วยพัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกาย โดยแบ่งกลุ่มย่อย (breakout rooms) เป็น 6 กลุ่มย่อย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประเด็น PA ในเด็กและเยาวชน นักวิจัยในกลุ่มนี้มีความสนใจในประเด็นการจัดนโยบาย ส่งเสริมการเล่นอิสระของเด็กในโรงเรียน รูปแบบการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและทักษะ EF และทักษะ EQ ของเด็กปฐมวัย การส่งเสริม Student Engagement ในเด็กประถมศึกษา การเพิ่มเวลาการเล่น เรียน รู้ ให้เด็กและเยาวชนไทยในโรงเรียน รวมถึงการออกแบบการเล่นเพื่อเสริมทักษะให้เด็กนักเรียนไทย การส่งเสริม การเรียนแบบ Active Learning ให้เด็กและเยาวชน และการส่งเสริม Physical Literacy ในเด็กวัยเรียน

กลุ่มที่ 2 ประเด็น PA ในวัยแรงงาน นักวิจัยในกลุ่มนี้สนใจเกี่ยวกับการนำกิจกรรมทางกายมาเป็น เครื่องมือเพื่อช่วยเพิ่มผลผลิตภาพแรงงาน การเพิ่มกิจกรรมทางกายเพื่อลดพฤติกรรมเนือยนิ่งในกลุ่มพนักงาน ออฟฟิศให้เข้ากับสถานการณ์ในช่วงโควิด เนื่องจากการทำงานในปัจจุบันเริ่มมีการเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน เป็น Hybrid and Remote working และกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มแรงงานที่สามารถเพิ่ม productivity ได้

กลุ่มที่ 3 ประเด็น PA ในวัยผู้สูงอายุ นักวิจัยกลุ่มนี้สนใจเกี่ยวกับการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในผู้สูงอายุเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิต การส่งเสริม Physical literacy และ Health literacy สำหรับผู้สูงอายุ การพัฒนาสุนทรียศาสตร์สิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ รวมทั้งรูปแบบการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุที่ตั้งอยู่ในนิเวศน์ชุมชนเมือง

กลุ่มที่ 4 ประเด็น PA ในกลุ่มเฉพาะ (หญิงตั้งครรภ์, ผู้พิการ, ผู้ป่วย NCDs) นักวิจัยกลุ่มนี้สนใจเกี่ยวกับแนวทางการกระตุ้น/ส่งเสริมกิจกรรมทางกายในผู้ป่วย NCDs โดยเฉพาะผู้ป่วยโรคเบาหวาน ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้ป่วยที่มีภาวะหัวใจล้มเหลว และโปรแกรมกิจกรรมทางกายสำหรับหญิงตั้งครรภ์

กลุ่มที่ 5 ประเด็นสิ่งแวดล้อมและพื้นที่สุขภาพ นักวิจัยกลุ่มนี้สนใจการสร้างองค์ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อกิจกรรมทางกาย ใน setting ต่างๆ เช่น active city (or community), active school, active workplace ที่เหมาะสมกับประเทศไทย การสร้าง Model สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมกิจกรรมทางกายของคนทุกกลุ่มวัย และเน้นที่การพัฒนาต่อยอดพื้นที่ละแวกบ้านเพื่อส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายของคนในชุมชนให้มากขึ้น

กลุ่มที่ 6 ประเด็นการพัฒนานวัตกรรม นักวิจัยกลุ่มนี้สนใจเรื่องสิ่งประดิษฐ์ที่เกี่ยวกับอุปกรณ์ฝึกเดินในผู้ป่วยทางโรคระบบประสาท รูปแบบการออกกำลังกายที่เหมาะสมตามบริบทในแต่ละกลุ่มวัย นวัตกรรมโดยการโดยสารเครื่องบินสำหรับผู้โดยสารสูงวัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางกาย

หลังจากนั้นได้สรุปผลการระดมสมองร่วมกัน เมื่อนำหัวข้อที่นักวิจัย/นักวิชาการทุกกลุ่มนำเสนอมาเชื่อมโยงเข้ากับแหล่งทุนวิจัย จะเห็นได้ว่าฝั่ง SF มุ่งไปที่การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในแต่ละกลุ่มวัย ส่วนทางด้าน FF มุ่งไปที่ส่วนของสภาพแวดล้อมและการส่งเสริมชุมชนหรือท้องถิ่นให้มีการส่งเสริมกิจกรรมทางกายตามบริบทของชุมชน ในการประชุมครั้งนี้ได้จัดทำเป็นกรอบแนวคิดการพัฒนาข้อเสนอแนะโครงการของเครือข่าย PA network สำหรับเครือข่ายนักวิชาการ/นักวิจัยด้านกิจกรรมทางกาย โดยมองการทำวิจัยร่วมกันเป็นภาพใหญ่ เน้นไปที่การส่งเสริม PA โดยชุมชนริเริ่มเป็นตัวหลัก แล้วนำประเด็นการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในแต่ละประเด็นต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการส่งเสริมกิจกรรมทางกายในเด็กและเยาวชน โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมทางกาย การส่งเสริมกิจกรรมทางกายวัยแรงงาน การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในผู้ป่วย NCDs การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในผู้สูงอายุ หรือพื้นที่สุขภาพที่เอื้อต่อการเพิ่มกิจกรรมทางกาย ให้อยู่ภายใต้กรอบใหญ่ คือ “การส่งเสริมกิจกรรมทางกาย โดยชุมชนริเริ่ม” ทั้งการเสนอขอทุนจาก PMU หรือ หน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ นอกจากการให้ความรู้และการช่วยกันระดมสมองเพื่อเก็บประเด็นวิจัยมาวิเคราะห์ร่วมกัน ยังมีการนำเสนอ “คลังสะสมความรู้ของคนทำงานด้านกิจกรรมทางกาย (TPAK Knowledge club)” จากศูนย์พัฒนาองค์ความรู้ด้านกิจกรรมทางกายประเทศไทย (TPAK) ที่ได้รวบรวมเป็นแหล่งข้อมูลด้านกิจกรรมทางกาย สำหรับให้นักวิชาการ/นักวิจัยเข้าไปศึกษาข้อมูล เพื่อต่อยอดเป็นองค์ความรู้ใหม่ๆ ต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

3.3 ผลผลิตโครงการวิจัยนวัตกรรมรูปแบบการส่งเสริมการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและทักษะเด็กไทยในศตวรรษที่ 21

นายวัชรินทร์ แสงสัมฤทธิ์ผล อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ได้นำเสนอผลผลิตโครงการวิจัยนวัตกรรมรูปแบบการส่งเสริมการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและทักษะเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 โดยกลุ่มเป้าหมายของโครงการวิจัยคือ เด็กปฐมวัย อายุ 2 – 6 ปี พื้นที่ศึกษามีทั้งหมด 3 บริบท ได้แก่ 1.บ้าน 2.สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย 3.บ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

ผลการดำเนินงานวิจัย พบว่า รูปแบบการเล่นสามารถส่งเสริมพัฒนาการและทักษะการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย ทั้งในครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากผลการดำเนินงานวิจัยข้างต้นทำให้เกิดผลผลิตงานวิจัยเป็นสื่อต่างๆ เกี่ยวกับรูปแบบการเล่น และได้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้กับนักวิชาการ ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง ศูนย์อนามัยที่ 1-12 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้นำสื่อและรูปแบบการเล่นที่ได้จากงานวิจัยไปส่งเสริมพัฒนาการและฝึกทักษะแก่เด็กปฐมวัย โดยสื่อที่เป็นผลผลิตจากงานวิจัย ได้แก่

- โปสเตอร์ “รูปแบบส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัย” สำหรับครอบครัวและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- วิดีโอ “รูปแบบการเล่น 9 กิจกรรมทางกาย และ 9 มุมเล่นอิสระ”
- ภาพพลิก “รูปแบบการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและฝึกทักษะสำหรับเด็กปฐมวัย”
- คู่มือส่งเสริมการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและทักษะเด็กปฐมวัย ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- คู่มือส่งเสริมการเล่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและทักษะเด็กปฐมวัย สำหรับพ่อแม่ ผู้ดูแลเด็ก
- คู่มือรูปแบบส่งเสริมการเล่นของเด็กปฐมวัยแบบ new normal

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ 4 เรื่องพิจารณา

4.1 แผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาระบบสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และวิจัยกิจกรรมทางกาย พ.ศ. 2566

นางทับทิม ศรีวิไล อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ ได้ชี้แจง Timeline การขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาระบบสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และวิจัย พ.ศ.2561 – 2573 ปีงบประมาณ พ.ศ.2566 โดยมีแผนการจัดประชุมทั้งหมด 6 ครั้ง ดังนี้

- ประชุมเลขา 5 อนุกรรมการ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เดือนตุลาคม 2565 และครั้งที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2566
- ประชุมคณะกรรมการบริหารฯ 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เดือนพฤศจิกายน 2565 และครั้งที่ 2 เดือนสิงหาคม 2566
- ประชุมคณะอนุกรรมการ 5 ระบบสนับสนุน (แต่ละคณะ) ทั้งหมด 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2565 และครั้งที่ 2 เดือนมิถุนายน 2566

มติที่ประชุม เห็นชอบและนัดหมายการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ 1/66 ในวันที่ 23 พฤศจิกายน 2565 ในช่วงบ่าย

4.2 คำแนะนำทิศทางการจัดตั้ง/ผลักดันเป็น PMU และหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ

นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา อนุกรรมการและเลขานุการ ได้ชี้แจงว่าสามารถผลักดันให้คณะกรรมการบริหารฯ มีบทบาทในการรับทุนวิจัยจาก สกสว. ด้วยการจัดตั้งเป็น PMU หรือ หน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ แต่ต้องการขอคำแนะนำจากคณะอนุกรรมการฯ ว่าจะขับเคลื่อนไปในทิศทางใด

นางสาวสิริพร ศศิณทลกุล อนุกรรมการ เสนอว่า การจัดตั้งเป็น PMU หรือหน่วยงานภารกิจเฉพาะ อาจใช้เวลานาน เพราะต้องดำเนินงานตามขั้นตอนของรัฐ และหากการเชื่อมโยงประเด็นกิจกรรมทางกายเข้ากับมิติอื่นๆ ไม่น่าสนใจสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ อาจส่งผลทำให้ไม่ผ่านการพิจารณา จึงมองว่าทางกรมอนามัยหรือ สสส. น่าจะไปเจรจาหาแนวทางของงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงเพื่อนำมาสนับสนุนทุนวิจัยด้านกิจกรรมทางกาย

นางกุลทัต หงส์ขยางกูร อนุกรรมการ เสนอว่า งานวิจัยของเราที่เกี่ยวกับการสนับสนุนองค์ความรู้ควรทำคู่กับการขับเคลื่อน โดยบางงานวิจัยยังขาดการประเมินประสิทธิผล (effectiveness) ซึ่งที่ นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา ได้นำเสนอผลการสังเคราะห์ระบบสนับสนุนแหล่งทุนวิจัยไปนั้น ทำให้มองเห็นทิศทางที่จะพัฒนาต่อไป แต่ถ้ามีการสังเคราะห์เพิ่มเติมให้ชัดเจนมากขึ้น โดยพิจารณาที่ปัญหาของประเทศเป็นตัวตั้ง แล้วศึกษาว่าองค์ความรู้งานวิจัยที่เคยศึกษาอยู่ในระดับใดของ TRL มีงานวิจัยเรื่องใดบ้างที่จะต่อยอดสู่ระดับนโยบายหรือระดับที่สูงขึ้นได้ และบางงานวิจัยที่ไปสู่ระดับนโยบายแล้ว ควรมีการทำวิจัยประเมินผลลัพธ์ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้งาน ดังนั้นหากสามารถจับคู่หัวข้องานวิจัยกับ TRL และนำไปเชื่อมโยงแก้ปัญหาของประเทศในระดับพื้นที่ได้ เวลายื่นเรื่องเพื่อเสนอของบประมาณสนับสนุนจากแหล่งทุนจะทำให้ได้รับการพิจารณาได้ง่ายขึ้น

นางชุติมา ชลาชนเดชะ อนุกรรมการ ได้เสนอว่า เคยมีการสังเคราะห์เกี่ยวกับ 5x5 model และการวิเคราะห์ GAPPA ที่ทบทวนงานวิจัยของประเทศไทย เพื่อนำมาสังเคราะห์หาช่องว่าง (Gap) และศึกษาว่างานวิจัยส่วนใหญ่มีแนวโน้มเอนเอียงไปทางด้านใดบ้าง ตอนนั้นงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กและผู้สูงอายุค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยประเภท Cross-sectional ยังไม่ค่อยมีงานวิจัยประเภท RCT โดยเห็นด้วยกับนางกุลทัต หงส์ขยางกูร ว่างานวิจัยที่เคยทำไม่ได้ถูกนำไปต่อยอดเพื่อประเมินผลลัพธ์ อย่างเช่น งานผู้สูงอายุ 5,000 ก้าว ทางกองกิจกรรมทางกายได้นำไปเป็นนโยบายส่งเสริมกิจกรรมทางกายในผู้สูงอายุ เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการล้ม ซึ่งหากมีการทำวิจัยต่อยอดในวงกว้างโดยติดตามไปข้างหน้าเพื่อวัดผลว่าสามารถป้องกันความเสี่ยงในการล้มและลดอัตราการความเจ็บป่วยได้จริง น่าจะเกิดประโยชน์มากขึ้น

นายวิรัช เกษมทรัพย์ ประธานอนุกรรมการ เสนอว่า ถ้านำผลการสังเคราะห์ระบบสนับสนุนแหล่งทุนวิจัยที่ นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา นำเสนอ กับผลการวิเคราะห์ GAPPA ของนางชุติมา ชลาชนเดชะ มาสังเคราะห์ร่วมกัน จะทำให้เห็นทิศทางที่จะขับเคลื่อนชัดเจนมากขึ้น ระหว่างการทำวิจัยเพื่อเป็นองค์ความรู้ หรือสนับสนุนการดำเนินงาน (Implement) ในวงกว้าง เพื่อศึกษาประสิทธิผล (Effectiveness) ของงานวิจัย ที่ไม่ใช่แค่ศึกษาประสิทธิภาพ (Efficiency) ของงานวิจัย เมื่อสังเคราะห์ออกมาจะทำให้พบช่องว่างของความรู้ (Gap of knowledge) และหัวข้อที่ยังไม่เคยมีการทำวิจัย สามารถนำไปเป็นเหตุผลให้กรมอนามัยจัดตั้งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ เพื่อปิดช่องว่างนั้นให้นำไปสู่การแก้ปัญหาในระดับประเทศอย่างแท้จริง โดยหากไม่มีการจัดตั้งเป็น PMU หรือหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ การบริหารจัดการทุนวิจัยด้านกิจกรรมทางกายจะไม่ถูกจัดสรรอย่างเป็นระบบและไม่สามารถต่อยอดงานวิจัยให้แก้ปัญหาในระดับประเทศได้ รวมทั้งควรปรึกษาหารือก่อนที่จะจัดประชุมเลขา 5 อนุกรรมการ ครั้งที่ 1/66 ในเดือนตุลาคม โดยทำการสังเคราะห์ข้อมูลให้ชัดเจนเพิ่มขึ้นตามที่ นางกุลทัต หงส์ขยางกูร เสนอ เพื่อนำไปเป็นวาระเพื่อพิจารณาในการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ครั้งที่ 1/66 ในเดือนพฤศจิกายน เกี่ยวกับเหตุผลที่จำเป็นต้องสนับสนุนให้มีการจัดตั้ง PMU หรือ หน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ เนื่องด้วยมีงานวิจัยในประเทศไทยที่ยังมีช่องว่างและต้องการทุนสนับสนุนอย่างเป็นระบบ

นางชุติมา ชลาชนเดชะ อนุกรรมการ เสนอว่า ตอนนี้ประเทศไทยเน้นเกี่ยวกับเรื่องนวัตกรรม ถ้าสามารถสังเคราะห์ได้ว่า ปัจจุบันงานวิจัยของเราส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยขั้นพื้นฐาน (Basic Research) ยังพัฒนาไปไม่ถึงงานวิจัยที่มี TRL ระดับสูงๆ โดยอาจเลือกนำเสนอานวิจัยที่สามารถต่อยอดได้ หรือหากยังไม่ม้งานวิจัยที่จะต่อยอดได้ ควรนำเสนอให้แหล่งทุนวิจัยเล็งเห็นถึงความสำคัญที่เราจำเป็นต้องได้รับทุนสนับสนุน เพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ตามเป้าหมายของประเทศ

นางสาวสิริพร ศศิณชกุล อนุกรรมการ เสนอว่า ควรเชิญตัวแทนจากแหล่งสนับสนุนทุนวิจัยเข้าร่วมในการประชุมเพื่อปรึกษาหารือแนวทางสนับสนุนทุนวิจัยด้านกิจกรรมทางกายร่วมกัน

มติที่ประชุม 1. มอบหมายให้ทีมเลขานุการ นำผลการสังเคราะห์ระบบสนับสนุนแหล่งทุนวิจัยที่ นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา นำเสนอมาสังเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์ GAPPA ของนางชุตติมา ชลาชนเดชะ เพื่อหาช่องว่างของความรู้ (Gap of knowledge) ที่ต้องการให้แหล่งทุนสนับสนุนทุนวิจัย ซึ่งจะทำให้มองเห็นแนวทางในการจัดตั้งเป็น PMU หรือหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. มอบหมายให้ทีมเลขานุการ ประสานงานเพื่อจัดประชุมวาระพิเศษ ในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2565 ก่อนการจัดประชุมเลขที่ 5 อนุกรรมการ ครั้งที่ 1/66 ในเดือนตุลาคม 2565 เพื่อนำผลการสังเคราะห์ตามที่ได้มอบหมายข้างต้นมาปรึกษาหารือเพิ่มเติม ให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางการจัดตั้งเป็น PMU หรือหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ เพื่อนำไปชี้แจงให้คณะกรรมการบริหารฯ เล็งเห็นถึงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องผลักดันให้เกิดการจัดตั้งเป็น PMU หรือหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะ และขอคำแนะนำจากคณะกรรมการบริหารฯ เกี่ยวกับทิศทางการผลักดันต่อไป

4.3 คำแนะนำเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานพัฒนาสร้างองค์ความรู้และวิจัยกิจกรรมทางกาย

นางสาวสิริพร ศศิณทลกุล อนุกรรมการ เสนอว่า ควรมีการสนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยปัจจุบันอาจมีงานวิจัยเกี่ยวกับการทำนวัตกรรมด้านกิจกรรมทางกายในกลุ่มวัยต่างๆ แต่ยังขาดการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สู่ประชาชนอย่างแท้จริง โดยอาจจัดเป็นงานวิชาการให้นักวิจัยมานำเสนองานวิจัยและผลงานนวัตกรรมต่างๆ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมงาน เพื่อเลือกประเด็นที่สนใจนำไปส่งเสริมและเผยแพร่สู่สาธารณชนในวงกว้าง

นายวิรัช เกษมทรัพย์ ประธานอนุกรรมการ เสนอว่า เห็นด้วยกับนางสาวสิริพร ศศิณทลกุล เกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ควรมีเวทีสัมมนาระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับนักวิจัยให้มาพูดคุยกัน โดยนัดพบนักวิจัยด้านกิจกรรมทางกายทั่วประเทศ ไม่ว่าจะได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งทุนใดก็ตาม ให้มาจัดเวทีวิชาการนำเสนองานวิจัยที่น่าสนใจและต้องการต่อยอดสู่การใช้งานจริง หรืออาจทำเป็นประชุมวิชาการประจำปีเกี่ยวกับกิจกรรมทางกาย ซึ่งไม่แน่ใจว่าเคยมีการจัดกิจกรรมลักษณะนี้อยู่มากน้อยเพียงใด

นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา อนุกรรมการและเลขานุการ เสนอว่า ประเด็นที่ นางสาวสิริพร ศศิณทลกุล นำเสนอเป็นเรื่องสำคัญ และมีความเชื่อมโยงกับอีก 4 คณะอนุกรรมการฯ โดยสามารถให้คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบสนับสนุนการสื่อสารรณรงค์กิจกรรมทางกาย และคณะอนุกรรมการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายส่งเสริมกิจกรรมทางกายเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ และเป็นประเด็นที่ควรนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารฯ ให้เป็นวาระสำคัญที่ควรจัดขึ้นในปีงบประมาณ 2566 โดยก่อนหน้านี้อาจจะมีงานวิชาการลักษณะนี้อยู่บ้าง แต่แทรกอยู่ในมิติอื่นๆ ซึ่งงานวิชาการด้านกิจกรรมทางกายที่เคยจัดล่าสุดคือเมื่อ 6 - 7 ปีที่ผ่านมา แต่ตอนนี้ได้กำลังเตรียมการจัดงานวิชาการด้านกิจกรรมทางกายในลักษณะนี้อยู่ ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงปลายปี 2565 หากมีมติให้จัดขึ้นในปีต่อไป คิดว่าจะจัดเป็นงานวิชาการที่เน้นผลผลิต (Output) ของงานวิจัยให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักวิจัยกับหน่วยงานที่ต้องการนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นนวัตกรรมหรือนโยบายที่เป็นรูปธรรมอย่างเด่นชัด ตามที่ นางสาวสิริพร ศศิณทลกุล ได้นำเสนอ

นางกุลทัต หงส์ชยางกูร อนุกรรมการ เสนอว่า ควรมีการจัดเวทีสัมมนาปีละ 1-2 ครั้ง ระหว่างผู้สนับสนุนทุน ผู้กำหนดนโยบาย และนักวิจัย

มติที่ประชุม 1. เห็นชอบ ให้นำเสนอประเด็นที่ได้จากการประชุมเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารฯ เพื่อพิจารณา คือ เรื่องการจัดกิจกรรมเป็นเวทีสัมมนา/งานประชุมวิชาการ ให้นักวิจัย ผู้กำหนดนโยบาย และผู้สนับสนุนแหล่งทุนวิจัย มาเสวนาร่วมกัน เพื่อให้เกิดการนำผลงานวิจัยด้านกิจกรรมทางกายไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี -

ปิดประชุม เวลา 16.30 น.

นางสาวอารีรัตน์ บุตรษาแก้ว ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายปิยวัฒน์ เกตุวงศา ผู้ตรวจรายงานการประชุม